

σταυροφορία

Παρασκευή, 8 Φεβρουαρίου 2013
7:04 πμ

Σημασία:

1. Πολεμικές εκστρατείες του μεσαιώνα που έγιναν κάτω από την έγκριση, και καθοδήγηση της Δυτικής Εκκλησίας με σκοπό την απελευθέρωση της Ιερουσαλήμ και των λεγομένων Αγίων Τοπών από τους μουσουλμάνους. Αυτά κατ'όνομα. Ο πραγματικός σκοπός ήταν η λεηλασία και η ληστεία.
2. Μεταφορικά σημαίνει κάθε συλλογική προσπάθεια για την επίτευξη ενός ορισμένου σκοπού. Συνωνυμο **καμπάνια**.

Εγκυκλοπαιδικά

- Οι Σταυροφορίες αποτελούν ένα τεραστιο κεφάλαιο της Μεσαιωνικής Ιστορίας της Δύσης αλλά και της Βυζαντινής αυτοκρατορίας. Ο Αλέξιος Β' ο Κομνηνός ζήτησε βοήθεια από τον πάπα για να διώξει τους μουσουλμάνους αλλά αποδείχθηκε πως με τα χέρια του εβγάλε τα μάτια του.
- Αυτοί που εκστράτευαν λεγοντούσαν **σταυροφόροι** γιατί φορούσαν ένα σταυρό στα ρούχα τους και στις ασπίδες τους. Οι γάλλοι ονομάζαν εαυτούς **Φράγκους** και οι αντιπαλοί μουσουλμάνοι ονομάζαν **Φράγκους** σύληβδη όλους τους Σταυροφόρους, το ίδιο έκαναν και οι βυζαντινοί και οι μετεπειτα Νεοελληνες. Τα καλά αυτά παιδιά ξεχάσαν τους αγίους τοπούς και τον σκοπό της εκστρατείας και στρογγυλοκαθήσαν στην Κωνσταντινούπολη. Επέδοθησαν σε λεηλασίες και καταστροφές και εγκαθίδρυσαν μια δικιά τους Αυτοκρατορία. Ήταν η λεγομένη περίοδος της Φραγκοκρατίας. Οι βυζαντινοί είδανε και παθάνε να τους ξεφορτωθούν.
-
- Παραπεμπω στην σχετική βιβλιογραφία για περισσότερες πληροφορίες.

Παραγωγή

Σταυροφόροι

Οι σταυροφορία ως λέξη επεξεργάστηκε μόνο σε λογικές εκφράσεις κυρίως στη δημοσιογραφία.

- Σταυροφορία για τον καρκίνο
- Σταυροφορία προς διαδοσίν του ... κλπ

- Σταυροφόρος

-

Φράγκοι

Οι φραγκοι και τα κακα αυτων επακολουθα μπηκαν μεσα στη λαικη γλώσσα και αφησαν πολύ περισσότερα παραγωγα.

- **Φράγκος**

Οι Βυζαντινοί ονόμαζαν Φράγκους και Λατίνους σχεδόν αδιακρίτως όλους τους μη σλάβους Ευρωπαίους που ζούσαν δυτικά και βόρεια των Βαλκανίων.

Σήμερα επιζει σωρεία επωνυμων: Φραγκος, Φραγκάκης, Φραγκιαδακης, Φραγκούλης, Φραγκόπουλος

- **Φραγκίσκος**

- Από το Λατινικο Franciscus
- Το αντίστοιχο Γαλλικο είναι François, το Αγγλικο Francis, Frantz
- Άγιος ο της Ασιζης προστάτης των ζώων, γνωστος και ως "ο Φτωχούλης του Θεού" από τον σχετικο βιβλιο του Νικου Καζαντζάκη. Υποκοριστικο του Φραγκισκος στα Ιταλικά Francesco = **Franco** & Paco.
- Πβλ. Paco Rabane

Άγιος Φραγκίσκος της Ασιζης σε εκσταση (όχι το ναρκωτικο Ecstasy, αλλά θρησκευτική καταληψία)
Ελαιογραφία του Jusepe de Ribera (1642)

- Ισπανικο επώνυμο του Francisco **Franco** Δικτάτορας της Ισπανίας από 1936 ως το θανατό του το 1975.

- **Φράγκο - φράγκα**

Το νομισμα της Γαλλίας ηταν το φραγκο Franc .

Από την μια μερια έφερε την προτομη του εκαστοτε βασιλιά των Γάλλων και την επιγραφή "**Francorum** Rex".

Κυριάρχησε για αιώνες ως σκληρο νομισμα του διεθνους εμποριου. Την ελληνική φρασεολογια είναι

συνώνυμο του χρήματος. Δεν έχω φραγκό, εβγάλε πολλά φράγκα,, είναι φραγκοφωνιάς (τσιγκουνής) .
συν. Λεφτά, παράδες, μπικικινια, οβολα,

- **FRANCO**

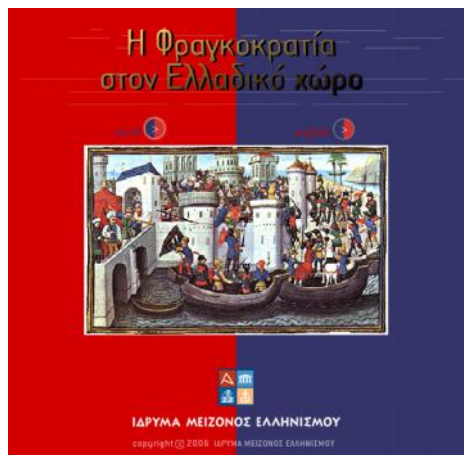
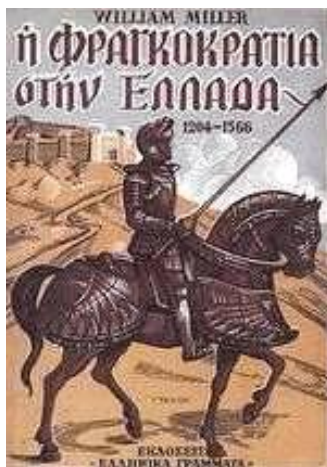
Συμπλήρωμα του καθορισμού τιμών. Φράση που δηλώνει τι συμπεριλαμβάνει η τιμή ενός εμπορεύματος. Όπως C.I.F, F.O.B. , EX FACTORY, SOTTO PALANCO.

FRANCO σημαίνει ελεύθερο άλλων επιβαρύνσεων. Συνήθως σε όλες αυτές τις φράσεις προστίθεται και ένα όνομα λιμανιού ή άλλο τοπωνύμιο. Πχ 300\$ στον/ος C.I.F. Πειραιά

- **Φραγκοκρατία**

Με τον όρο Φραγκοκρατία χαρακτηρίζεται η χρονική περίοδος κατά την οποία κυριάρχησαν στο Βυζάντιο οι δυτικοευρωπαίοι

Έναρξη της Φραγκοκρατίας ή Λατινοκρατίας, όπως ιδιαίτερα λέγονταν από τους Βυζαντινούς, ή Ενετοκρατίας, όπως αναφέρεται αργότερα, θεωρείται το 1204 (μ.Χ.), τότε που οι Ενετοί και οι Σταυροφόροι σύμμαχοί τους κατέλαβαν την Κωνσταντινούπολη. Τέλος της θεωρείται το 1566 μ.Χ., όταν πια κυριάρχησαν παντού στην περιοχή οι Τούρκοι και καταλύθηκαν τα ενετικά φεουδαλικά κράτη, που είχαν συσταθεί στον ελληνικό χώρο, δηλαδή μία περίοδος 3,5 αιώνων.

- **Φραγκοκκλησια**

Οικισμός που οικοδομείται κατά τη φραγκοκρατία. Σήμερα εντοπίζεται στο Άνω Χαλάνδρι και είναι γνωστή και ως **Τούφα Χαλανδρίου**

- **Φραγκολεβαντίνος**

(ουσιαστικό) [ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΑ :Φράγκος-λεβαντίνος]

1. ο Δυτικοευρωπαίος που κατοικεί σε κάποια χώρα της Εγγύς Ανατολής
2. (μτφ.) ο άνθρωπος που δεν έχει εθνική ή ηθική συνείδηση, ο προσηλωμένος στο συμφέρον του. Ένα ακόμη δείγμα της βαθειάς απέχθειας των Ρωμιών προς τους Φραγκούς.

- **Φραγκοχιώτικα**

βλ. Σχετικό λήμμα με κλικ [εδώ](#)

- **Φραγκοσυριανή**

Γυναίκα καθολικού Θρησκέυματος από τη Σύρο. Διάσημο τραγούδι του Μαρκου Βαμβακαρη.
Μία φούντωση, μια φλόγα
έχω μέσα στην καρδιά
λες και μάγια μου `χεις κάνει
Φραγκοσυριανή γλυκιά

- **Φράγκικα (γλώσσα)**

Το φραγκικά = ακαταλαβιστικά.

ΑΝΑΤΟΛΙΤΗΣ: Ἐὶ... ἐσύ γιατί μιλάς φράγκικα γιά;
σάντο μάντο, φόρτο φοῦρτο, ξέρω ἐγώ φράγκικα; Ἴ-
στέ, ρωμαϊκά λέω, δέν καταλαβαίνεις, ἐγώ φράγκι-
κα ντέν ξέρω, τώρα τί νά κάμουμε;

ΑΣΤΥΝΟΜΟΣ: Πές μου, μουρέ, καλά τήν ἐζάμινά
σου, γιατί θά πᾶς, καχόροικε, ἄ ρέστο.

ΑΝΑΤΟΛΙΤΗΣ: (Καθ' ἑαυτόν.) Ἄν μπορῆς κατάλα-
βε. (Πρός τόν Ἀστυνόμον.) Ἄδαμ! ἐγώ σέ εἶπα, ζά-
μινα μάμινα, ρέστο μέστο, φόρτο φοῦρτο ντέ ξέρω ὄ-
οῦλο οὔλο καυγᾶ τί εἶναι τό εἶπα, πάει λέοντας... ἄ-
κουσες τώρα;

Εδώ φράγκικα = ιταλικά!

Δημ. Βυζαντιου - Βαβυλώνια σελ 184

- **Φραγκικά (ρουχα)**

Τα βρωπαικα κοστούμι. Παντελονια ... βλ. [Λογοτεχνία](#)

- **Φραγκοράφτης**

Ραπτης ειδικευμένος στα φραγκικά ρούχα.

- **Φραγκοκαστελο**

- Τοπωνύμιο στην Κρήτη

Το **Φραγκοκάστελο** βρίσκεται νότια του νομού Χανίων, 11χλμ ανατολικά της Χώρας Σφακίων. Στην πεδιάδα του Φραγκοκάστελου από τον Μάιο του 1828 έχει παρατηρηθεί ένα εξαιρετικά περίεργο φαινόμενο που συμβαίνει τις τελευταίες μέρες του Μαΐου μέχρι και το πρώτο πενθήμερο του Ιουνίου , περίπου ένα δεκάλεπτο πριν την ανατολή του ηλίου και όταν στην περιοχή επικρατεί απόλυτη νηνεμία και υγρασία: εμφανίζονται ανθρώπινες σκιές που κινούνται κατά μήκος των ακτών της θάλασσας και μοιάζουν έντονα με πολεμιστές. Οι κάτοικοι της περιοχής όπου και θεώρησαν ότι επρόκειτο για τα φαντάσματα του Ηπειρώτικου στρατού με αρχηγό των καπετάν Μιχάλη (Χατζημιχάλη Νταλιάνη) οι οποίοι επεσαν, το Γενάρη του 1828,

ηρωικά μαχόμενοι ενάντια σε 8.000 Τούρκους. Ο θρύλος θέλει τα νεκρά κορμιά των πολεμιστών καθώς και του καπετάν Μιχάλη να μένουν άταφα και ο δυνατός άνεμος που φύσηξε τα έθαψε στην άμμο. Οι ντόπιοι ονόμασαν τα φαντάσματα δροσουλίτες επειδή εμφανίζονται μονάχα με την πρωινή δροσιά.

ΠΗΓΗ

Το κάστρο χτίστηκε στο διάστημα 1371-74, από Βενετούς κυρίαρχους τότε του νησιού της Κρήτης, με σκοπό την προστασία από τους πειρατές, αλλά και από τους συχνά εξεγερμένους Σφακιανούς. Σύμφωνα με τοπική παράδοση το κάστρο χτιζόταν την ημέρα από τους Βενετούς στρατιώτες και το βράδυ οι Σφακιανοί με αρχηγούς τους έξι αδελφούς Πατσούς γκρέμιζαν ότι είχε χτιστεί κατά τη διάρκεια της ημέρας. Τελικά οι Βενετοί συνέλαβαν και εκτέλεσαν τους αδελφούς Πατσούς και κατάφεραν να ολοκληρώσουν το κάστρο.

Το Βενετικό όνομα του κάστρου ήταν Άγιος Νικήτας. επικράτησε όμως η ονομασία Φραγκοκάστελλο, που του αποδόθηκε από τον τοπικό πληθυσμό και σημαίνει το κάστρο των Φράγκων, καθώς ο τοπικός πληθυσμός συνήθιζε να αποκαλεί **Φράγκους** όλους τους ξένους καθολικούς. Το όνομα σταδιακά υιοθετήθηκε και από τους Βενετούς.

- **Φραγκοστάφυλα**

Ribes grossularia. Μικρός θυσανώδης θάμνος εύκολης καλλιέργειας, ανθεκτικός στο κρύο, που ευδοκμεί σε υγρά και δροσερά κλίματα και σε όλα τα εδάφη εκτός των πολύ υγρών.

- **Φραγκόσυκα**

Το φραγκόσυκο (*Opuntia ficus-indica*) είναι φρούτο, καρπός της φραγκοσυκιάς, κακτοειδούς φυτού Κεντρο-Αμερικανικής προέλευσης που φυτρώνει και στην Ελλάδα. Ο καρπός αυτός αναπτύσσεται περιμετρικά πάνω στις άκρες των φύλλων της φραγκοσυκιάς.

Ασχετο με τους Φραγκους και τη Φραγκοκρατία Είναι η μονη λεξη που πηρε το ονομα της από παρανόηση. Είναι πολύ λογικη η αποψη του Μένου Φιλήντα (Γλωσσογνωσια) μπο το ετυμολογει από την φραγή > φραγόσυκα , συκα που χρησιμεύουν ως φράκτης

Σύνθετα

Σκατοφραγκος

Αναφέρεται στον χαρακτήρα των Φραγκων

Σκυλοφραγκος

Αφορά την σκληρότητα των Φραγκων

Κουτόφραγκος

Χαρκτηρισμος γιατι οι Φραγκοι εκαναν ακαταλοητα για τους τοτε Ελληνες (~ 1821) πράγματα: Διαβαζαν βιβλια, θαυμαζαν τις αρχαιοτητες κλπ.

Ετυμολογία:

- **Σταυροφορία**

Σταυρός + φέρω (το φέρω με την σημασια του φορώ, εχω στα ενδύματά μου).

- **Φράγκος**

Από το Γαλλικο Franc που σημαίνει ελευθερος , ευγενης εκ γενετής , απηλλαγένος ορισμενων υποχρεώσεων, αργοτερα αφορολογητος απηλλαγμενος δασμων και φορων

Αναφορές

Βιβλιον της Κουγκέστας

760 « Ημᾶς τοὺς Φράγκους μέμφονται, λέγουν, κατηγοροῦν μας·
« Σκύλλους μᾶς ὀνομάζουσι, καὶ αὐτοὶ τοὺς ἐπαινοῦνται.
« Λέγουν, ὅτι εἶναι χριστιανοὶ, καὶ βάπτισμα φοροῦσιν·
« Αὐτοὶ καὶ μόνοι λέγουσιν ὅτι εἰς Χριστὸν πιστεύουσιν·
« Μετὰ τοὺς Τούρκους κάθονται, πίνουσιν καὶ ἐσθιάζουσιν,
765 « Καὶ τίποτε οὐ λέγουσιν, οὐδὲ κατηγοροῦν τοὺς.
« [Καὶ μετὰ μᾶς ἂν φάγουσιν, τὰ κ' ἀναθεματίζουσιν.

Σελ 30

« Ἐμὲν νὰ δώσουσιν ἔπαινος, Φράγκος γὰρ ἡ Ῥωμαῖος,
« Διατὸ ἔχω τὴν ἀφορμὴν τῆς μάχης τοῦ βασιλέως,

Και λιγο παρακάτω

« Καὶ παλαι διὰ τὸ σύνθημα ὅπου ἔχουσιν οἱ Φράγκοι,
« Καὶ τρέχουσιν πάντα εἰς τὰ ἄρματα, ἐνθα ἀκούουσιν ὅτι ἐνι
« Ἡ χρεία, ἡ μάχαις, οἱ πόλεμοι, διατὸ εἶναι γὰρ στρατιώταις,

και τρέχουν πάντα ... οπου υπάρχει πλιάτσικο και ληστεία

Σελ 322

Χρονικο του Μωρέως

- Πρίγκιπα, φαίνεται καλά, ότι Φράγκος υπάρχεις,
- Διὰτι ἔχεις τὴν ἀλαζονειάν, ὡς τὸ ἔχουσιν οἱ Φράγκοι·
- Ἐπειδὴ τοὺς Φράγκους πάντοτε ἡ ἀλαζονεὶά τοὺς χάνει,
- Καὶ φέρνει τοὺς ἔς ἀπώλειαν ἀπὸ τοὺς λογισμούς τοὺς,
- Ὡσάν σὲ ἤφερον καὶ ἐσένα ἐνταῦθα ἡ ἀλαζονεὶά σου,
- Καὶ ἦλθες εἰς τὰς χεῖράς μου ἐδῶ εἰς τὴν φυλακὴν μου·

Σελ. 157

Οἱ κάποιος Φράγκος εὐγενὴς, ἀνθρώπος παιδευμένος',
 Ἀπὸ τὴν πόλιν εἶχε ἔλθει, ἀπὸ τὸν βασιλέαν

Σελ. 179

Από το ΕΝΔΥΜΑ - Αρη Στουγιαννίδη

Λογοτεχνία

Μια όμορφη σκηνή που δείχνει την αντιπαθία των προγόνων μας στις ξένες ενδυμασίες. Ο Τίτυρος, ο δασκαλος αποφασίζει να παντρευτεί. Ζητουν την άδεια του παππού της νύφης:

Του τό'παν. Στην αρχή ξίνισε ό καπετάν Έλιας τα μούτρα. «Δάσκαλος ! ειπε' κατέχω τον αχαμνός μου φαίνεται, ψαλιδόκωλος. Μα τό σόι' του είναι καλό: βαρβάτο, με γιους κι εγγονούς κι άμπελοχώραφα», ο,τι ειπες και του λόγου σου για τό σόι' τό δικό του. «Σταθείτε νά τό ζυγιάσω και θα κρίνω.» Μά η κοπελιά βιάζονταν με τό λέγε λέγε, με τό κανάκισε κανάκισε, σύβασε τό γερο-παππού. «Καλά, ειπε, δίνω την ευκή μου, μά με μιά συφωνία, ξεκομμένα καρύδια: νά βγάλει τά **φράγκικα** και νά ντυθει σάν άνθρωπος .

Ετσι κι εγινε. Ο καπεταν Σηφακας, πατέρας του Τίτυρου καιει τα **φράγκικα** ρουχα σε μια σχεδον μαγική τελετή

Σιχαίνονταν πάντα του τους **Φράγκους*** μα υστερα από το γράμμα του εγγονού του, τους ειχε φούρκα. ... άναψε τή φωτιά, κι υστερα πήγε και ξύπνησε τό Θρασάκι.... Τον κούνησε, ξύπνησε.

— Ξύπνα, Θρασάκι, του 'πε, Ελα μαζί μου στήν αυλή. Θά κάψουμε τό Γιούδα! Πρόβαλε κι ό δάσκαλος, ντυμένος από κορφής, Κρητίκαρος. Σώριασε στή μέση της αυλής, ένα ένα, τά πανταλόνια, τό γιλέκο, τα σακάκι, τό καπέλο, τά σκαρπίνια. Τά περέχυσαν και μέ πετρέλαιο, νά τά πάρει ό διάολος μιάν ώρα αρχύτερα, κι υστερα πήρε ό παππούς τή φωτιά, τήν έδωκε στό Θρασάκι:

— Έλα, παιδί μου, "δώσ' τους εσύ φωτιά, νά πανε στό διάολο! Μας έκαψε ή **Φραγκιά**, τήν καίμε κι εμείς. Πυρ πυριου κι άνεμος των ανέμων.

Λιγο αργότερα ...

Όταν πια κατάταξε ή φωτιά, πήρε ό γέρος μια φούχτα στάχτη, άνοιξε τήν πόρτα, στάθηκε στή μέση του δρόμου, τίναξε αψηλά τό χέρι του και τή σκόρπισε στον αγέρα.

— **Φράγκοι**, έκαμε, κι ή φωνή του ήταν γεμάτη πόνο και θυμό, Φράγκοι, όμοια μιά μέρα νά δουν τά μάτια τών παιδιών μου και των παιδιών τών παιδιών μου νά καίγονται και νά σκορπίζουν στάχτη στόν αγέρα τά σπίτια σας κι οι φάμπρικες σας και τά παλάτια τών βασιλιάδων σας! Όπως μας κάψατε, **Φράγκοι**, νά καείτε!

*) **Φράγκος**= ξενος ευρωπαιος, όχι αναγκαστικά Γάλλος.

Γνωστός είναι επίσης ο φόνος της Ανδρονίκης από τον αδελφό της επειδή η Ανδρονίκη έντύθηκε τα **βρωπαικά** (ευρωπαϊκά ή φράγκικα) ρουχα, πήγε στον καφενέ, φουμάριζε ναργιλέ και παίζει χαρτιά με τον ερωμένο της. Το ειδικό αυτό έγκλημα διεκτραγωδεύεται σε Κυπριακό και Ροδιακό Δημοτικό Τραγούδι (φαίνεται πως στην εποχή του άραξε το πανελλήνιο όχι βέβαια δίκαιος φόνος αλλά η άνομη συμπεριφορά της Ανδρονίκης!).

Παραθέτω αποσπασμα:

Εμάθατε τι εγίνη σε μέρη Ελληνικά
Ντύθηκε η Ανδρονίκη ρούχα Βρωπαικά
Φορεί τα παταλόνια και πά στον καβενέν
Του καβετζή προστάζει: "καβέν και ναργιλέν"
Τραβά κι έναν τραπέζιν και μια ματσά χαρκιά
Κι αρκίνισεν να παίζει μ' έναν παλληκαράν
Δκού φίλοι του αρφού την αγρωνίσασιν
Πάσιν εις τον Εβαγγέλην και του το είπασιν
Ακουσεν ο Βαντζελης πολλα θυμωθηκεν
Επηεν εις το σπίτιν καλά αρματώθηκεν
Πιανει ευθυς την στράταν και πα στον καβενέν
Βρισκει την Αντρονίκην φουμάρει ναρκιλέν
-Κρίμα σε Αντρονίκη, την τεγνην πόπιασες
Ουλην την γεννεαν μας εσού αντρόπιασες
Αφης με ρε Βαγγέλη να παιξω τα χαρκιά
Με τουτν'το παλληκάριν αφους με απαῖ
Τραβά το λιβορβόριν*, την λιβορβόρισεν
Που το δεξι βυζίν της η σφαίρα πέρασεν
Σύρνει και το μασαίρι που μεσ' την θήκην του
Κι εσφαξεν την αμεσως την Αντρονικην του

*)λιβορβόριν = πιστόλι revolver

Δημοτικό

Φραγκο λελεγκο
Πιτσι καγκαλένγκο
Λούζεσαι κτενίζεσαι
Με σκατά αλειβεσαι!

ΦΡΑΓΚΟ, ΛΕΛΕΓΚΟ
κατέβα να παίζεις την καμπάνα
να κατεβούνε οι Φράγκοι
να φάνε μακαρόνια
με τα χρυσά περόνια...

[ΠΗΓΗ](#)

Βιβλιογραφία

607

Recherches historiques sur la principauté française de Morée et ses hautes baronnies : Le livre de la conquête de la princée de la Morée, publié pour la première fois d'après un manuscrit de la bibliothèque des ducs de Bourgogne, à Bruxelles, avec notes et éclaircissements.

BIBLION THΣ ΚΟΥΓΚΕΣΤΑΣ et autre poème grec inedit suivi du code diplomatique de la princée de Moraë, publiés pour la première fois d'après les manuscrits de Copenhague et de Venise, et les archives de Florence, Naples, Corfou, Cephalonie, etc

Νικου Τσιφόρου
Σταυροφορίες
Οι φραγκοι κι εμεις.

9488

Charles Mills - The History of the Crusades -LONGMAN - 1821

9489

Joseph Fr. Michaud

ΑΣ3 Βυζαντινό Λεξικό - Copyright© 2012 by Aris Stougiannidis